

Stichting TBM

Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
T 0610796152

KvK: 41014697

Rekening: NL97 INGB 0654 6648 54

www.stichtingtbm.nl

info@stichtingtbm.nl

Datum : 15 augustus 2025
Onderwerp : **TBM Nieuwsbrief**

Geachte,

De stichting TBM biedt ook dit jaar de mogelijkheid aan zetmeelaardappeltelers om op kosten van de stichting 10% van uw areaal zetmeelaardappelen te bemonsteren op AM en de gelegenheid om één monster ook te onderzoeken op vrijlevende aaltjes (VLA) tegen een sterk gereduceerd tarief. Hierdoor betaalt u nog €75,- voor het monster. HLB doet hiervoor een deskundige beoordeling op alle voorkomende plantparasitaire alen in het monster zoals *Meloidogyne spp.*, *Pratylenchus spp.* en *Trichodorida*. Belangrijke doelstellingen zijn bewustwording bij u als zetmeelaardappelteler over aaltjes in het algemeen, het goed kunnen inspelen op bestaande besmettingen en het voorkomen van verspreiding via TBM-pootgoed. We adviseren u maximaal gebruik van het aanbod te maken. Daarnaast biedt HLB u de gelegenheid om:

- De andere monsters ook te laten onderzoeken op vrijlevende aaltjes voor het standaardtarief (VLA).
- Vrijwillige bemestingsanalyse. U heeft de mogelijkheid om tegen een sterk gereduceerd tarief monsters ook op bemesting te laten onderzoeken op meer dan 40 parameters;
- Rassenkeuzetoets. Bij AM-besmettingen die hoger zijn dan 3000 lle/200 ml grond heeft u de mogelijkheid om met het restmonster een rassenkeuzetoets te laten uitvoeren. Deze aanvraag dient binnen zes weken na de uitslag te zijn gedaan. Voor de uitvoering wordt altijd contact met u opgenomen over de te toetsen rassen.
- Extra AM monsters met soortbepaling voor het standaardtarief (AM). Alle monsters die besmet zijn met aardappelmoehed worden op soort bepaald, zodat u precies weet of u met *G. rostochiensis*, *G. pallida* of een mengbesmetting te maken heeft per bemonsterd gedeelte.

Voor een advies op maat kunt u kosteloos contact opnemen met de HLB klantenservice. Zij brengen u in contact met één van de HLB adviseurs. Dit kan via een email naar klantenservice@hlbbv.nl

Vroeg aanmelden

Wij vinden het belangrijk dat u de uitslagen tijdig ontvangt, zodat u voldoende tijd heeft om uw teeltstrategie hierop aan te passen. We verzoeken u daarom om de percelen dit jaar op tijd aan te melden. Dit kunt u doen vanaf 15 augustus via onze website www.stichtingtbm.nl. Na het aanmelden neemt de monsternemer contact met u op om de aanvraag verder door te spreken. Voor persoonlijk contact met de coördinator voor monsternamen kunt u contact opnemen met Pieter Zandinga via e-mail tbmgrondbemonstering@hlbbv.nl of telefonisch op 050 234 05 90 (ook bereikbaar via WhatsApp).

Het bestuur van de Stichting TBM brengt hierbij de volgende onderwerpen onder uw aandacht:

1. Najaarswerkzaamheden en schoonmaken landbouwmachines

Het is belangrijk om oogstmachines goed schoon te maken omdat tarragrond en aanhangende grond in sterke mate bijdragen aan de verspreiding van aaltjes en bodemgebonden ziekten. Elke kilo aanhangende grond kan tot wel 2.000 aardappelcysten op een bedrijf binnenbrengen. Sinds 2022 is in de Europese wetgeving vastgelegd dat machines die op besmette percelen met aardappelmoesheid of wratziekte hebben gewerkt, voldoende vrijgemaakt moeten worden van grond. De NVWA heeft aan de Stichting TBM laten weten dit najaar voor het eerst in het veld te gaan controleren hoe telers met deze verplichting omgaan. In de praktijk betekent dit dat een machine vrij moet zijn van restknollen en gewasresten, en dat deze bezemschoon moet zijn alvorens de machine het perceel verlaat naar een ander perceel.

2. Onduidelijkheden over nieuw fysio wratzieke

In de nieuwsbrief van Maart 2025 hebben wij u geïnformeerd over het feit dat er sprake is van een nieuw wratziekefysio. Dit nieuwe fysio wordt voorlopig nog aangeduid als fysio 18+. Aantastingen op fysio 18 resistente rassen betekent niet meer automatisch dat u met fysio 38 te maken heeft. Het kan namelijk ook "18+" zijn. De NVWA doet op dit moment nader onderzoek. Het advies van het bestuur van de Stichting TBM blijft daarom nog steeds van kracht:

- Wees alert op de risicoplekken: laadplaatsen, kopakkers en lagere delen.
- Inspecteer deze plekken regelmatig tijdens de teelt en tijdens oogst. Met name of u aantastingen waarneemt op fysio 18 resistente rassen.
- Bij serieuze verdenkingen adviseert stichting TBM om op risicovolle plekken af te zien van de teelt van aardappelen komend jaar. Omdat de huidige lijsten met resistente rassen hiervoor onvoldoende informatie bieden.

3. Opheffen besmette percelen en kerngebieden fysio 18

Om vermeerdering en verspreiding van wratzieke te voorkomen/beperken, geldt een teeltvoorschrift voor deze ziekte als aanvulling op de Europese wetgeving voor quarantaine-organismen. Daarom zijn er rondom fysio 18 besmettingen zogenoemde kerngebieden ingesteld wanneer er een vondst was gedaan van dit fysio. Op dit moment kent Nederland 7 kerngebieden (Veendam, Veendam-Oost, Ter Apel, Foxel, Borger, Barger-Compascuum en Mantinge). Hiervoor geldt dat u alleen aardappelrassen mag telen met een resistentiecijfer van 6 of hoger tegen fysio 18. De eerste fysio 18 besmettingen die hebben geleid tot kerngebieden zijn onlangs, na 20 jaar geen aardappelteelt, door de NVWA intensief bemonsterd en onderzocht op de aanwezigheid van levende wratzieketesparen. Het betrof de besmetverklarde percelen in de omgeving van Veendam, Mantinge, Ter Apel, Foxel en Barger Compascuum. Op deze percelen zijn geen levende sporen meer aangetroffen en om die reden zijn de besmetverklaringen door de NVWA ingetrokken.

Nu de besmettingen die hebben geleid tot de kerngebieden niet meer bestaan, was de wens van het bestuur van de Stichting TBM, in samenspraak met LTO, dat de kerngebieden ook worden opgeheven. Een belangrijke overweging hierbij is om het volledige spectrum aan uitdagingen waarmee aardappeltelers te maken hebben in ogenschouw te nemen, zoals de behoefte aan een ruimere rassenkeuze voor onder meer virulente AM of Phytophthora-resistente rassen. Echter, dit neemt niet weg dat het verstandig blijft om ook gebruik te maken van rassen met resistentie tegen

Stichting TBM

Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
T 0610796152

KvK: 41014697

Rekening: NL97 INGB 0654 6648 54

www.stichtingtbm.nl

info@stichtingtbm.nl

fysio 18 in de directe omgeving van de opgeheven kerngebieden. Het verzoek tot opheffing van deze 5 kerngebieden is inmiddels voorgelegd aan andere belanghebbenden/organisaties en zal naar verwachting per 1 januari 2026 geëffectueerd worden. De kerngebieden in Veendam-Oost en Borger blijven nog wel van kracht.

Er loopt nog discussie over het instellen van kerngebieden bij vondsten van fysio 38 (en op termijn 18+) van de afgelopen jaren. Een belangrijke randvoorwaarde is het beschikbaar hebben van rassen met een zekere mate van resistentie tegen het fysio. Op dit moment zijn er te weinig resistente rassen beschikbaar voor fysio 38. Bedrijfshygiënemaatregelen zijn belangrijk om verspreiding te voorkomen en van belang om tijd te winnen om kwekers resistente rassen te laten ontwikkelen.

Het TBM bestuur wenst u een goede oogst toe.

Bestuur stichting TBM